

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne oziira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

„Gospodarska zveza“ in posojilnice.

(Dopis iz klerikalnih posojilniških krogov.)

„Gospodarska zveza“ famozno skrbi, pa ne za posojilnice, katere po svojih traktatih že v vsakem kotu ustanavlja, ampak za svojo brezdanjo malho.

Vsaka posojilnica namreč mora biti zaradi revizije člen kake zveze oziroma centrale. Naše navidezne Raiffeisenovke so baje vse združene z „Gospodarsko zvezo“, katere jih bode na podlagi svojih pravil posedaj prav pošteno pomolzla. Po zveznih pravilih mora vsaka posojilnica vzeti delež za 1000 K. Ta delež se nič ne obrestuje; tedaj gre dotični posojilnici leto za letom 55 do 60 K v izgubo, mora pa poleg tega nasproti „Gospodarski zvezi“ jamčiti za trikratni delež, t. j. za 3000 K. Za slučaj, da naredi „Gospodarska zveza“ izgubo, seže taista najpopred na posojilnične deleže, kateri pa se morajo po obstoječih pravilih takoj polno doplačati ter, ako bi to ne zadostovalo v pokritje izgube, celo jamčeno svoto 3000 K potrojiti.

To pa je ravno za male posojilnice pomenljivo in opasno. Male posojilnice imele so že sedaj premalo zaupanja, a imele ga bodo v bodoče še manj, ker bodo nasproti tako dvomljivemu zavodu, kakor je „Gospodarska zveza“, koje dejanje in nehanje je vse nekako skrito, misterijozno, s tolikim zneskom zavezane. Mi dobro vemo, da ima „Gospodarska zveza“ za plače svojim uslužbencem, za prostore in druge potrebščine čedne stroške, a razven dobljene državne podpore in pobrane članarine (deležev) pa kakih njenih dohodkov nihče ne pozna. Ob zadnjem obnem zboru podala je sicer neki povišen račun prispevkov in izdatkov, iz katerega pa njenega faktičnega imetka nihče ne razvili in ne spozna. Po tem računu imela bi „Gospodarska zveza“ celo nekaj prebitka. Toda — počasi! Ako so med iz-

kazanimi sprejemki tudi deleži posojilnic in drugih členov, med izdatki pa plače njenih uslužbencev, potem ima ista že sedaj obilo izgubo in posojilnice, ki so plačale deleže, ob novem letu lahko kaj posebno neprijetnega zaloti. Ako „Gospodarska zveza“ pošteno postopa, zakaj nam ob obnem zboru ni podala specifičiranega računa prometa, izgube ali dobička in bilanc? Če že ni hotela takega računa občinstvu objaviti, dolžna je bila to storiti tistim posojilnicam, katere so plačale delež in zanj jamčijo. Čemu tako skrivnostno, prikrito ravnanje? Zakaj ne pride na dan z jasnim računom, kakor drugi zavodi, n. pr. vrta naša kmetijska družba?

Seveda, one posojilnice, katere so z domačim denarjem (vlogami) dovolj založene in tedaj izposojil ne potrebujejo, pač ne bodo šle v okorno nastavljenost past ter bodo — ako imajo le količjak presodka — rajše pristopile h kaki drugi zvezi, ali pa ostale pod državnim nadzorstvom. Drugače pa je za tiste posojilnice — in teh ne bodi jih treba, je baje največ — ki iščejo izposojila pri „Ljudski posojilnici“, katero dobe le pod tem pogojem, da imajo pri „Gospodarski zvezi“ plačan delež 1000 K.

In to je ravno čudno. Na ustanovnem shodu neke posojilnice omenil je jeden vdeležencev nasproti navzočemu uradniku „Ljudske posojilnice“, da bode ista, ako se bode pajdašila s famozno „Gospodarsko zvezo“, prišla v nevarnost in ob zaupanju, na kar je dotični gospod izjavil in kategorično trdil, da „Ljudska posojilnica“ ni spojena z „Gospodarsko zvezo“, temveč je popolnoma nevisna od nje in samostojna. Če res nima z „Gospodarsko zvezo“ nikake obveznosti, čemu ji tedaj goni male posojilnice pod nož? Raiffeisenovke, ako pravilno in pošteno poslujejo, delajo z malim dobičkom, ako tudi ves odbor, razven tajnika, brezplačno deluje. Zakaj naj bi li na leto 55–60 K (obresti plačanega deleža) „Gospodarski zvezi“ žrtovale, poleg tega pa še odgovornost nosile?

Posojilnice slednjič od „Gospodarske zveze“ ničesar nimajo. Ako jih njen revizor vsako drugo leta pregleda, kar v 2–3 urah lahko opravi, pač ni toliko vredno, kolikor se na obrestih deleža izgubi. Sicer pa ima „Gospodarska zveza“ od malih posojilnic itak dovolj dobička, ker jim slabe, zastarele tiskovine za slano ceno prodaja. „Ljudska posojilnica“ pa tudi nima prav, da na tak način pomaga male posojilnice odirati, ker ji taiste, ako si izposojujejo pri nji, ali vlagajo, množe promet in dobiček.

„Gospodarska zveza“ je pač jedini zavod, ki za ničevne koristi zahteva tako visoke brezobrestne deleže in toliko jamstvo.

X.

Preosnova našega hišnega najemninskega davka.

(Predaval odbornik dr. V. Gregorič na drugi glavni skupščini društva hišnih posestnikov v Ljubljani dne 18. maja 1900.)

(Dalje.)

Bivši avstrijski finančni minister dr. Kaizl piše v svoji knjigi „Von der Ueberwälzung der Steuern“ sledeče:

„Gotovo je, da hišnega najemninskega davka ne prenaša navadno ali vsaj dolgo časa lastnik hiše kot tak ali drugi s hišo združeni dohodki ali pa dohodek najemnika.“

„Čim bolj so davki na ta način urejeni, da resnični dohodek državljanov ne tvori samo vira, ampak tudi podlago pri odmeritvi davkov, tem ložje se doseže resno mišljeno enakomernost pri obdavčenju, naj se to zgodi že potem le po razmerju ali po progresivnosti. Čim bolj se toraj bliža enakomernosti obremenjenje davkoplačevalcev z direktnimi, oziroma ako se prelože na dotične konsumente, z indirektnimi davki, temveč jamstva je za to, da bodo davke resnično oni nosili, za katere so določeni, tembolj go tovo bode preobloženje izključeno. Direktni

davek pa, ki bi ga utegnil davkoplačevalec preložiti, je po zgoraj označeni meri onemogočen, ravno tako je onemogočen indirektni davek, ki se kljub nameram davčne oblasti ne dá povsem preložiti in na ta način davčni pritisk na davkoplačevalce provzroča.

Ker moramo smatrati sodbo bivšega finančnega ministra v njegovem lastnem področju gotovo kot merodajno, si pač ne moremo misliti ostrejšje obsodbe cele uprave tedanjih naših obstoječih doklad in hišnega najemninskega davka.

Dr. Kaizl išče ideal vsakega direktnega davka v enakomernosti obremenitve. In to je tudi najbolj pravo, kakor smo pred zakonom kot državljani vsi jednaki, in kakor se mora tu z vsemi jednako postopati, tedaj je gotovo tudi logično pravilno, da se tudi z vsemi davkoplačevalci pred davčnim zakonom jednako ravna. Zatoraj bi se, recimo, dohodek 1000 gld. jednako ne obdačil, naj zasluži potem teh 1000 gld. kak rentier, obrtnik ali trgovec, zdravnik ali odvetnik in slednjič tudi hišni posestnik! Vsak se trudi na svoj način, in če se že morajo delati razločki, bi se moralo najbolj onega obdavčiti, ki se najmanj muči. A kako drugače je v praksi. To-liko vrst davkov imamo že, da se človek res že skoro več ne izpozna. In potem ta silni razloček pri obdavčenju. Dočim plačuje kapitalist od svojega dohodka v vrednostnih papirjih, recimo od 3000 gld. samo 36 gld. osebnega dohodninskega davka, deželnih in občinskih doklad pa prav nič ne plačuje, mora hišni posestnik pri istem dohodku plačati hišnega najemninskega davka z dokladami vred 900 gld. in še 36 gld. osebnega dohodninskega davka. Pri nižjih postavkah je razmerje še bolj čudno urejeno. Tako bi plačal rentier od 1250 gld. dohodka le 7 gld. 20 kr., hišni posestnik pa preko 300 gld.!

Narodno gospodarskim ozirom se pa pridruži še jeden odločno davčno politični

LISTEK.

V Olimpu.

Legenda. Poljski spisal H. Sienkiewicz. (Konec.)

Totem je stopil pred apostelna črno-kodrasni Pozejdon, z nočjo v očeh in s škrlatnim trizobom v roki.

Njemu je zaklical Peter:

„Odslej ne boš več ti dražil in miril vodovja, več ne boš ti vodil v tiha pristanišča ladij, katere so zabredle na širokem morju, temveč zvezda morja.“

Ko je Pozejdon to začul, je zakričal, kakor od hipne bolečine ranjen, ter se razlil v prazno meglo.

* * *

Nato se je dvignil srebrnolokasti Apol z izdolbeno harpo ter šel k svetima možema. Njemu je sledilo počasi devet Muz, slične deveterim belim, mramornatim kipom. Prestrašene Muze so stale kakor okamenele pred sodiščem brez diha v prsih, brez upa v srcih. Toda žareči Apol se je obrnil k Pavlu ter začel govoriti z glasom, ki je donel kakor krasna godba.

„Ne usmrti me, gospod, in ščiti me, kajti sicer bi me moral obuditi k novemu življenju. Jaz sem cvet človeške duše, njeno veselje, jaz sem luč in hrepenenje h Bogu. Ti, gospod, veš najbolje, da pesem ne bo več hitela v nebo, ako ji streš peruti. Ro-

tim vaju torej, svetnika, ne umorita pesni!“

Za trenotek je vladala tišina. Peter je dvignil svoje oči k zvezdam, Pavel je položil roke na ročaj svojega meča, naslonil obnj svoje čelo ter se globoko zamislil.

Slednjič se je dvignil, mirno je naredil znamenje križa preko žareče glave boga in zaklical:

„Pesem naj živi i nadalje!“

Zatem je sedel Apol k nogam apostelnov. Noč je postala še svetlejša, jazmin je dišal še bolj, studenci so žuboreli veselejše. Muze so se stisnile skupaj, kakor krdelce belih labodov in z glasovi, ki so se tresli še vedno od strahu, so začele peti tiho nenavadno pesem, kakoršne ni bilo še nikdar čuti na vršinah Olimpa:

„Pod tvojo pomoč se podajamo, sveta Mati božja ...
Daj, ne prezir naših prošenj, temveč varuj nas zlega ...
O, gospodarica ti naša ...“

Tako so pele v zeleni travi, dvigajoče oči proti nebu, kakor belozastrte, pobožne, nune.

Tudi drugi bogovi so šli mimo. Kolo Bakha je hrumelo mimo, divje razbrzdano, ovenčano z bršljanom in vinsko trto, oboroženo s citrami in tirzovimi palicami. Hrumele je mimo z divjim vpitjem besnosti in obupanosti — ter se pogreznilo v neizmerno brezdnost. * * *

Sedaj je stopilo pred apostelna drugo božanstvo, ošabno, ponosno in bridko — in ne da bi čakalo vprašanja ali obsodbe, je začelo z zaničljivim nasmehom na ustnih govoriti:

„Jaz sem Palas Atena. Ne prosim za življenje, saj sem le mamilo. Mene je poslušal, mene molil Odisej, ko se je postaral, mene je poslušal Telemah, dokler mu ni noben las senčil brade. Saj mi niti ne moreta vzeti nesmrtnosti; hotela sem vama le povedati, da sem bila prazna senca, prazna senca sem in prazna senca ostanem v vsej večnosti.“

* * *

Naposled je prišla vrsta nanjo, najlepšo, najčastitljivejšo vseh boginj.

Prišla je krotka, krasna, solznega očesa. Srce jej je utripalo pod snežnobelimi prsi kakor ptičku, ustni sta se tresli kakor otroku, ki se boji stroge kazni. Zgrudila se je svetnikoma k nogam, iztegnila, svoji božanstveni roki ter začela ponižno, boječe govoriti:

„Grešna sem, kriva sem! Toda o gospod, jaz sem sreča ljudi. Usmili se! Odpusti! Jedina sreča ljudi sem!“

Bojazen in ihtenje sta ji vzela glas. Toda Peter jo je pogledal poln usmiljenja, položil svojo staro roko na njene zlate lase, in Pavel se je sklonil k šopu poljskih lilij, odtrgal jedno, se dotaknil boginje s čašo in vzkliznil:

„Bodi odslej kakor ta cvetlica, toda živi, sreča človeštva.“

Mej tem se je zdanilo. Jutranja zarja je zrla rožnato izza višin gor. Slavci so molčali, pač pa so čizki, škinkovci, vrabci in penice potezali zaspane glavice izpod vlažnih perotij ter ponavljali: „Jutro, jutro!“ Zemlja se je zbudila smešljaje in vesela, kajti vzeli jej niso pesmi in ljubezni.

„Mikrokosmos“.

Češki spisal Avg. Evg. Mužik.

Sovražnik.

Dočim napija vsakdo svojemu prijatelju, napijam jaz na zdravje tebi, le tebi, moj sovražnik, moj največji sovražnik in škodovatelj! Bodi dolgo živ in zdrav, bodi silen v svojem delovanju; nikdar ga ne zanemarjaj in ne pozabi pri tem name, častilca svojega! Klanjam se ti in visoko te cenim. Kajti ti mi nevede izkazuješ uslugo bolj prijateljsko kot najudanejši moj drug. Ti provzročaš, da ne postanem prevzetan na domnevane uspehe, temveč sem si vedno v svesti slabosti človeškega delovanja — ti, kričeča, živa vest moja, prihajaš v mojo notranjost in uničuješ tam mahoma vse čine, ki bi vzklili iz prevelike moje bujnosti — zaradi tebe postajam sam svoj in silen — ti si mrazenje čistega, drsnega zraka — — če bi se tebe ne bal, kako bi se ne porušil?

Ako me ljubijo nebesa, naj stojé pri tebi in te krepé!

vzrok proti temu brezmejnemu obremenjevanju. Schäffle pravi: „Direktni davki zgreše svojo pravo nalogo, da bi jednako-merno zadeli srednjo davčno moč, čim višje raste davek, ako narasto hišni davki od 5% ali 6% (8—10% v slučaju potrebe) bode to v sedanosti najvišje, kar je sploh dopustno.

Radi svoje res izredne visokosti je torej naš najemninski davek že od svojega početka postal nekaj indirektni davek, ne združuje pa v sebi one koristi, ki jo dajo indirektni davki!

Pri indirektnem davku bi moralo biti namreč davkoplačevalcu mogoče, kakor omenja tudi dr. Kajzl, da ga more v navadnem znesku preložiti. Naš hišni najemninski davek je pa navzlic svoji nepri-merni visokosti kot takozvani dohodninski davek urejen kot direktni in ne dovoljuje radi tega preložitve v navadni visokosti davčnega zneska, kajti taka morebitna pre-ložitve je kot večji najemninski dohodek podrejena hišnemu najemninskemu davku in dokladam.

Na Bavarskem in Pruskem se merijo tudi doklade po davkih, ki se plačujejo od poslopij; toda ti davki ne znašajo kakor pri nas v Avstriji 20—26²/₃%, ampak 385—4%.

Stanovanje je jedno izmed najnujnejših potreb vsakega človeka. Neobhodne življenske potrebe pa bi se ne smele po najvišjih zakonih modernega narodnega gospodarstva ali prav nič, ali pa le v prav majhni meri obdavčiti. Stanovanja pa se radi tega nenavadnega obdavčenja in radi čisto fiskalične uredbe tudi nenavadno po-dražujejo. Te mučne razmere pa preté, da se bodo še mnogo poslabšale, če bode rastla denarna potreba dežel in občin v dosedanji meri. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 4. septembra K položaju.

„Reichswehr“ poroča, da uživa Koerberjevo ministristvo popolno cesarjevo zaupanje, ter da je stališče kabineta tako trdno, da o krizi ni možno govoriti. Ako se kak minister s politiko in taktiko Koerberja ne strinja, odprta mu je pot, da izvaja konsekvence. „Reichswehr“ piše, da se glede parlamenta še ni sklenilo ničesar, ter da je Koerber v avdienci pri cesarju poročal le o tekočih poslih. „N. Fr. Presse“ pa javlja, da se splošna kriza reši še ta teden. Ministristvo ne odstopi. Drž. zbor pa se razpusti, a gotovo še ni, ali se hkratu razpišejo volitve. Bržčas bo Koerber nekaj časa vladal s § 14. Gotovega ne ve nihče. Danes ima ministristvo sejo radi položaja.

Glagolica v cerkvi.

Iz Rima poročajo „Narodnemu Listu“: Roma locuta, causa finita est. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je vprašanje glagolice rešeno tako, da ostane glagolica v rabi po onih cerkvah, po katerih se je rabila od pamtiveka, ali kjer se je vsled zani-kernosti dotičnih oseb opustila ali bila na katerikoli način prepovedana. Dekret se je našim škofom že dostavil ter se jim so-časno ukazalo, da morajo ravnati v smislu odredbe. Ta resolucija sv. kolegija je važna zategadelj, ker je ž njo odredba leta 1898. glede glagolica odpravljena ter so svečano potrjene naše pravice, glagolica pa rešena odprtega brezdna. Za to odločitev so si pridobili največjo zaslugo dalmatinski duhov-niki, ki so delali neumorno, zbirali in pošiljali v Rim starinske, neoporečne dokaze, iz katerih se je sv. kolegij prepričal, da l. 1898. izdana naredba ni v skladu z zgodo-vinskimi pravicami Dalmacije. Z današnjim dekretom pa prizna kolegij zgodovinske pravice slovenskega jezika v dalmatinskih cerkvah. Latinizatorjem se je torej zopet jedenkrat naskok na naš jezik korenito iz-jalovil!

Zapadni Slovani in Rusi.

„Novoe Vremja“ piše: Zapadni Slovani zlasti Čehi, jako mnogo besedujejo o slo-vanski vzajemnosti in o moralni obveza-nosti ruskih bratov, podpirati jih s svojim sočustvom v nejednaki borbi s pangermaniz-mom. Oni imajo navado tožiti, da jih Rusi premalo poznajo, da malo zasledujejo njih borbo, katero bijejo na zahodu za vse slo-vanstvo. Meni pa se zdi, da je dolžnost ne le na strani Rusov. Ako Čehi žele, da bi jih mi poznali in ocenjevali, je njih dolž-nost poskrbeti, da se nam olajša znanstvo z njimi: ne naše, nego njih delo je, da se izda na ruskem jeziku temeljit vodnik

(putevoditelj) po čeških in v obče po za-hodno slovanskih deželah. Govoril sem o tem ne enkrat z odličnimi češkimi de-ja-telji: oni so bili očitno popolnoma tega mnenja ter so obečali, da se „putevoditelj“ izda. Bomo videli! A s tem sem izpolnil nalogo ruskega potovalca, ki je imel srečo prav v središču Evrope, ne daleč od naših mej in ne daleč od naših običajnih potov za mejo, najti mnogo novega, nepričakova-nega, obogatiti se z izvirnimi in mogočnimi vtiski ter s spoznanjem, da nas čaka tukaj še velika naloga.

Vojna na Kitajskem.

Vsi časopisi se bavijo s sklepom ruskega zunanjega ministristva, da umakne svoje čete iz Pekina in začne mirovna po-gajanja. Nemški listi se seveda togoté ter dokazujejo, da je nastala v „koncertu vele-vlastij velika disharmonija“. A tudi neka-teri angleški in francoski šovinistični listi se delajo jako ogorčene radi samovlastnega postopanja Rusije, kakor bi bila Rusija komu odgovorna za to, da ne mara nada-ljevati klanja in pustošenja po Kitajskem ter noče svojega vojaštva pošiljati v smrt brez vzroka. Ruska zunanja politika je do-sledna v tem, da imej Kitajska mir, v ka-terem se more razvijati in napredovati. Nemčija pa bi rada igrala ulogo roparja, česar ji Rusija ne dovoli. Odtod ves gnjev! Resnica je, da je dosegla nemška državna umetnost, zlasti politika Viljema II., na Ki-tajskem velik fiasko. Velevlad, ki je huj-skala za vojno, je bila Nemčija, nemški poslanik pl. Ketteler je najbolj žaljivo po-stopal proti Kitajcem, in nemški misionarji so provzročili največ nevolje med narodom. Nemčija in njen cesar sta v prvi vrsti za-krivila nemire na Kitajskem, a potem kli-cala na maščevanje ter prelivanje krvi. Velevlad, ki je vedno svetovala k zmer-nosti in miroljubju, pa sta bila slovanska, absolutistična Rusija in njen car. Nemški cesar je spustil celo serijo krvočnih go-vorov v svet ter zabičeval vsakemu od-delčku vojakov, naj jim bodo vzor Huni, ter naj ne dadó Kitajcem nikakega par-dona. Rusija in Japonska pa bodeta s svojo mirno, taktčno politiko dosegli več kakor Nemčija, a vrhu tega jima bo Kitajska kot svojima prijateljema še hvaležna. Nemčija bo imela le velikanske stroške, a poleg moralne škode — sijajno blamažo. Končno pa bo še nemški državni zbor povedal svoje mnenje nemški diplomaciji, ki meče milijone proč za nič in za nič, ne da bi prej vprašala zastopnike davkoplačevalcev, ali so s tem zadovoljni. Govori se, da je nemški cesar po neki vojaški paradi pri obedu častnikom dejal, da Nemčija Pekina ne izpusti iz rok, če bi bilo treba vseh korov. No, Nemčija ni absolutistična država, in Viljem II. se bo pač pazil, da si s svojo trmo in smešno bojevitostjo ne ustvari še doma največjih blamaž!

Dopisi.

Iz Kroke, 30. avgusta. „Kdor bere „Slov. Narod“, ima greh.“ Nisem verjel, da so padle te ali podobne besede na skalo, kjer plodonosno niti ne kale. V dokaz mi je to, da klerikalci berete „Narod.“ Če bi ga ne brali, ne mogel bi moj, povsem resničen dopis iz Kroke izzvati jedne izjave od slav. županstva v Sloveno in neznanega dopisnika v Slov. Listu. Iz obeh omenjenih pa prav družega ne morem konstatirati, kakor le to, da oba, izjava in dopis, ne moreta pobiti nobenega dejstva iz mojega dopisa. Glede na izjavo dostavljam, če je bil res razgovor o žup-nišču pred 30 leti, zakaj ga niso že takrat zidali, ko je bil vendar trg Kropa bolj de-naren kakor za časa zidanja, in če so Kro-parji res tako globoko hvaležni, čemu so se potem za časa zidanja tako rotili in jezili?

Kar pa dopis pripoveduje o neki zme-denosti in škornjici, mi je pa zvalilo samo rahel nasmeh. Koliko razumem o socialnih zadevah, o tem dopisnik ne more soditi, ker sam ve gotovo veliko manj o njih ko jaz. Da pa počenjajo kaplanje in tudi žup-niki v svojem fanatizmu nesmiselne in nezrele stvari, ve vsaka brezobna ženica. So izjeme, pa — malo. Podvojenih naroč-nikov Naroda nisem videl, ker potem jih bi bi bilo 10. Če je ubožno hišo v Kropi oskrbovala cerkev do 1893. l., jo je oskrbo-vala iz denarja župljanov. Kdo drugi pa zalaga cerkev z denarjem? Antikrist

menda ne. Tedaj je liberalni zakon prav pravilno postopal, da jo je dal županstvu v oskrb, kjer je več kontrole v denar-nih zadevah. — Mene je vzgojil narodni učitelj, Kroparjem dobro znan, veren kato-ličan, vendar pa odločen naprednjak. Dan-danes se dajo razločiti katoličani v kato-ličane in psevdokatoličane. Teh zadnjih je več ko prvih in prav te vzame vsak na piko kakor tudi jaz. Kroparje poznam jaz prav dobro in tudi njih razmere in to tudi če nisem v Kropi. Vedno me veseli, če slišim o kakem napredku v Kropi in najsibode tudi, še tako malo. Toda v tem ne bode na-predka in izboljška prebivalcem, če se bodo upeljavale razna psevdokatoliška društva. Temu bode vsak nekoliko misleč človek pritrtil in o tem sem pisal v zadnjem do-pisu. Kar pa se mojega prepričanja tiče, povem, da sem „prepričan“ brez kosila na Visokem, kjer še nikoli nisem bil. Do-pisnik je nalovil v svojem dopisu cel „foglovš“ muh in jih lahko izpusti, da mu bodo glorio brenčale. Zajedno ga pa zago-tovim, da pridem še v Kropo, da vem še mnogo zanimivega, in da bodem tudi še pisal. Na svidenje! K. N.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. septembra.

— Kranjčeva slavnost. Včeraj dolo-udne ob 11 uri 50 min. oddana je bila v Velenju brzjoavka o Kranjčevi slavnosti. Ta brzjoavka nam je bila dostavljena ob 6. uri 10 min. zvečer, potovala je torej iz Velenja v Ljubljano ravno sedem ur. (Po telef-ničnem naznanilu ob 5 uri 20 min. je bilo že tudi prepozno.) Ko nam je brzjoavka došla, je bil naš list že izdan. Brzjoavka se glasi: Kranjčeva slavnost vršila se je ob najkрасnejšem vremenu in ob velikanski vdeležbi priprostega ljudstva. Celjska dru-štva, „Sokol“, moško in žensko pevsko dru-štvo je vpeljal v sijajno okrašene Skale ban-derij kmetskih fantov na konjih; povsod streljanje s topiči, zlasti o prihodu. Pozdrav v Velenju in Skalah je bil prisrčen. Slav-nostni govor dr. Karlovška, ki je trajal nad jedno uro, je navdušil občinstvo. Petje me-šanega zbora je bilo tako krasno, da se je morala točka za točko ponavljati. Politično oblast je zastopal glavarstveni voditelj g. Capék, društvo „Pravnik“ dr. Stor, Švigelj, Milčinski, „Pisateljsko društvo“ Rutar. Vsa društva so zvečer priredila v Šoštanju po trgu lep obhod z godbo. Sledil je sijajen koncert z izvrstno godbo. V Stari vasi in Radmirji so leteli kamni na izletnike, a v Šoštanju so razgrajale ponoči nekatere barabe.

— Lep vzgled katoliške pokorščine daje poljski župnik oče Kolar. Mi smo bili že večkrat primorani, se pečati s tem mo-žem in smo ga morali že večkrat nekoliko pokrtačiti, zato ga pa danes toliko rajše pohvalimo. Oče Kolar so zdaj nekaj dni sila slabe volje. Nobena stvar jim ni prav. Na vse se jeze, kakor človek, kateremu se je zgodilo kaj prav neljubega. In zgodilo se jim je res kaj takega. Propadli so pri kom-petenci za župnijo v Kranju. Pravi se, da je škof Bonaventura očeta Kolarja z lastno-ročnim pismom pozval, naj kompetira. Pisma sicer nismo imeli v rokah, ali da je kaj ta-cega pri našem škofu mogoče, o tem ne bo nihče dvomil. Oče Kolar so menili, da imajo kranjsko župnijo že v žepu, a glej, vzlic škofovemu lastnoročnemu pismu je niso dobili. Tudi oče Kolar so propadli in se zdaj jeze, da je dobil to lepo faro kurat Koblar. Toda oče Kolar so dober kristijan in vedo, da morajo biti škofu brezpogojno pokorni. Vedo pa dalje tudi, da je Koblar kot človek in duhovnik pravi ideal, bitje brez najmanj-šega madeža, ki tudi očeta Kolarja v vsa-kem oziru daleč nadkriljuje, in zato niti ne povedo, kako jih skeli, da niso postali župnik v Kranju. Da svoje nevolje ne morejo po-polnoma prikriti, je pač umljivo, saj so tudi od krvi in od mesa, ali že njih premaganje samega sebe je vredno javne pohvale.

— Slovensko gledališče. Na novo angažovalo je dramatično društvo za dramo pet igralskih močij in sicer gospico Kri-stino Rückovo, ki je bila doslej lju-bimka in heroina na plzenskem odru; potem Srbkinjo, gospodično Mileno Ale-ksandrinovo pl. Kataninovo, ki je do-slej na raznih odrih igrala subretske in karakterske ženske vloge; dosedanega sa-mostojnega gledališkega vodjo, gospoda Adolfa Dobrovolnega za resne ju-

naške, karakterne, reprezentacijske in sta-rejše ljubimske vloge; mladega hrvatskega igralca gosp. Josipa Stefanaca za mla-dostne, ljubimske in junaške vloge ter go-spoda Otokarja Boleško za igralca drugih ljubimskih ulog ter za šaržirane in komične vloge. — Tako se je storil zopet korak v sistematičnem izpopolnjevanji na-šega dramskega obojja, katera popolnitev je bila že skrajno potrebna. V svrhu toč-nega in hitrejšega priučevanja novega re-pertoarja delila se je za bodočo gledališko sezono režija za dramske predstave; nad-zorstvo in del režije prevzame g. Adolf Dobrovolný, a režiserjema določila sta se tudi Anton Verovšek in Rudolf Deyl. Skušnje za prvo dramsko noviteto Anzengruberjevega „Dolskega župnika“ vršile so se že pod vodstvom gospoda Ant-Verovškega, kateremu je doslej dodeljena režija tudi igre, Hauptmannovega „Bobro-vega kožuha“. Gosp. Adolf Dobro-volný vodil bo režijo druge novitete „Sedmih gavranov“, nadalje Shakes-pearjeve igre „Romeo in Julija“ in Šamberkove glume „Valvazorjev trg“, dočim režira g. Rudolf Deyl Anzengru-berjevo igro, „Četrta božja zapoved“ in igro „Šivilja“. — Z gosp. Ignacijem Borštnikom vrši se dogovor zaradi čim večkratnega gostovanja; tesnejše ga na-vzati na slovenski oder, žal, ni bilo mogoče, ker je gospod Borštnik osobito po prizade-vanju vplivnih kritikov trdno sklenil raz-širiti svoje umetniško delovanje in presto-piti na nemški oder ter bo že prihodnje spomlad gostoval na Dunaju.

— Gostovanje gđc. Noëmi v Pragi. V „Narodnem divadlu“ je nastopila minoli teden naša operna pevka gđc. Noëmi v naslovni vlogi „Prodane neveste“ ter do-segla, kakor poročajo češki listi, prav lep uspeh. Listi hvalijo njen sveži, daš ne prekrepi, a velesimpatični glas, njeno de-cela pravilno prednašanje ter premišljeno igro. Gđc. Noëmi je žela mnogo priznanja ter se ji je zlasti koncem tretjega dejanja burno ploskalo.

— Dopolnilna državnozborna vo-litev na Koroškem. V soboto se je vršil v Beljaku shod zaupnih mož nemškona-ci-onalne stranke tega volilnega okraja, da po-stavi kandidata za državnozborni zbor na mesto odstopivšega gosp. Ghona. Nekaj časa se je mislilo kandidovati znanega po-sestnika Orascha, a ta kandidatura se je opustila, in kandidatom je bil izvoljen Gre-gor Janisch iz Borovelj. V tem, ko se Nemci tako marljivo pripravljajo za to vo-litev, se Slovenci niti ne ganejo. Proti Ghonu je bilo v tem okraju res težko kaj opraviti, a zdaj bi se moralo vendar vse storiti, da se pridobi ta mandat. Bojimo se pa, da se prav ničesar ne stori. Odkar je g. Legat opustil politično delovanje in to vsled per-fidnega natolcevanja „Slovenca“, je duhov-ščina jedina voditeljica koroških Slovencev, od tedaj nazaduje slovenska stvar na cel črti tako, da je strah, in v tem tiči tudi vzrok, da se za to dopolnilno državnozbor-sko volitev nihče ne zmeni.

— Slovensko šolstvo v Trstu. V ne-deljo se je vršil pri sv. Jakobu v Trstu mnogoštevilno obiskan shod, na katerem se je razpravljalo o slovenskem šolstvu v tem mestu. Sprejeti sta bili dve resoluciji: prva zahteva od vlade, naj že vendar jedenkrat da odgovor na rekurz, ki je bil pred leti podan v zadevi slovenskih šol v Trstu, da bo možno obrniti se do državnega sodišča, druga resolucija pa nalaga odboru politič-nega društva „Edinost“, da izda proklama-cijo v vseh slovanskih jezikih, s katero se prosijo vsi Slovani za podporo za slovensko šolstvo v Trstu.

— Klub slovenskih biciklistov „Ljub-ljana“ naznanja tem potom, da je VI. na-rodna dirka, ki je bila napovedana za 16. september t. l., preložena na 23. septembra t. l. in sicer zaradi tega, ker prirede dne 16. t. m. narodna društva v Kranju veliko narodno veselico v prid Prešernovega spo-menika. Ona slovenska kolesarska društva, ki nameravajo pri tej klubovi dirki sodelo-vati z jedno dirko svojega društva za pr-venstvo na dirkališču za dobo 1900/1901, izvolijo naj to javiti odboru kluba najka-sneje do 10. t. m., da omogočijo pravočasno sestavo vspelega dirke. Dne 16. septembra t. l. pa priredi klub mesto dirke na vse-stransko željo ob ugodnem vremenu dru-štven izlet v Kranj.

➡ Dalje v prilogi. ➡

— Iz Kranja se nam poroča, da je na včerajšnji licitaciji v župnišču kupil g. Pavšlar ves gnoj za novega župnika Koblarja. Ta nežna obzirnost na potrebe novega župnika je kar gniljiva!

— Trgovski shod na Dunaju se vrši dne 8. septembra t. l. avstrijskih in bo zastopan na njem trgovski stan iz vseh kronovin. Tudi „Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko“ odpošlje tja tri svoje delegate.

— Notranjsko okrožje akad. fer. društva „Save“ priredi v petek, 7. t. m., v Idriji koncert, in sicer v korist podpor-nih društev za slovenske visokošolce na Dunaju in v Gradcu. Natančnejši program se objavi pravočasno.

— Dolenjske železnice. V preteklem mesecu sta bila osební kot tovarni promet na progah te železnice živahni. Izvažalo se je največ lesa in premoga, a tudi do-kaj živine.

— Poročil se je g. Anton Kocuvan, trgovec v Šoštanj, z gđ. Franjo Ei-bensteinerjevo iz Zagorja ob Savi. Čestitamo!

— Učiteljske premembe. Provizorno sta nameščeni gospodični Marija Bole v št. Vidu nad Vipavo in Julija Ga-brovšek v Erzelju.

— Slovenski Sokol v Ameriki. Po-roča se nam iz Leadville (Colo): Tukaj smo ustanovili društvo „Slovenski Sokol“, „Slovenic American Eagle Club“, ki vzlic slabim časom še precej dobro napreduje. V „Slovenskem Sokolu“ nas je zbranih nad 50 čvrstih slovenskih mladeničev, ki skupno gojimo telovadbo in delujemo po svojih mo-čeh, da oživimo narodno zavednost mej ro-jaki. Predsednik in ustanovitelj „Sokola“ je g. Vekoslav Kostelec, doma iz Fužin na Dolenjskem, ki se je že mnogo trudil in je mnogo žrtvoval za slovensko stvar v Ameriki. Tukaj je dosti slovenskih rojakov. Ti delajo večinoma v rudotopilnicah, kjer zaslužijo po 2 do 5 dolarjev na dan. Mnogo jih dela tudi v rudokopih, v katerih pa je delo radi vode silno težavno. V okolici je pa tudi kakih 50 rudokopov, kjer kopljejo zlato. Naši slovenski rojaki pa niso samo delavci. Nekateri so tako srečni, da imajo svoje lastne rudokope. Prvi mej njimi je g. Josip Golob, doma iz Semiča, ki ima po občni sodbi že več kakor milijon goldinarjev premoženja. Tudi marsikateri drugi je že našel srečo pod zemljo. Leadville je jedno najvišjih mest v Ameriki, leži namreč 12.000 čevljev nad morjem, v velikem jarku ne-preglednih „Rocky Mountains“ ali kame-nitih gorah. Naj bi „Slovenski Sokol“ v teh slavnih gorah zbiral po svojo zastavo vse slovenske rojake, ki se tam nahajajo, in naj budi in krepí v njih narodno zavednost, da ostanejo zvesti svojim slovenskim materam in svojemu slovenskemu narodu.

— Laškega kavalirja so spoznali te dni v Kamniku od najboljše strani in vedo zdaj, kake vrste ljudje spadajo v Trstu mej fine kroge. Ta kavalir se je pripeljal z motor-vozom v Kamnik. Voz se mu je bil pokvaril in zbobnal je kar štiri kamniške obrtnike, da mu ga popravijo. Ti obrtniki so se trudili ves dan in srečno popravili voz. Ko pa je bilo delo končano, je laški kavalir pokazal, da je pri denarnici konec vsega njegovega kavalirstva. Obrtniki so mu za storjeno delo računali 16 gld., a laškemu gospodu se je to zdelo preveč in začel se je z njimi prepirati kakor kak mešetar. Ker obrtniki od svojega zaslužka niso hoteli ničesar odpustiti, je tržaški Lah naredil konec vsemu pričkanju s tem, da se je vsedel na voz kakor bi ga hotel poskusiti ter jo je odkuril, ne da bi bil sploh kaj plačal. Obrtniki so jo vdarili za njim. Tekli so sicer kar so jih noge nesle, ali avitega Laha niso mogli dohiteti. Toda Lah se ni dolgo veselil, da je obrtnike opeharil, ko je prišel v Žalec, so ga pozdravili — orožniki, ki so bili mej tem brzojavno ob-veščeni o tem, kaj se je zgodilo v Kamniku, in tu ni Laha vsa njegova gostobesednost nič pomagala. Moral je založiti vseh 16 gld., sicer bi ga orožniki ne bili pustili naprej.

— Ne kupujte kisline kisline. Ta ki-sina kislina (Essigsäure), tudi vinacet ime novana, izpodriva vsled mogočnih sredstev s katerimi raspolagajo fabrikantje, vedno bolj s tržišča zdravju ugajajoče pridelke vinskega in spiritnega kisa, i to je le mo-goče, ker kupovalcem niso znane škodljive in nevarne lastnosti tega surogata, ki ob-stoji iz 80% hydrata kisline kisline (Essig-säurehydrat) in je 20krat močnejše od na-

vadnega spritkisa, tako da en sam požirek te tekočine zadostuje povzročiti naglo smrt. Kisina kislina je torej pravi strup. Slučaj-ev, da so se po neprevidnem vžitku te kisline ljudje zastrupili, je mnogo znanih, navesti pa hočemo le dva, od katerih se je pripetil eden v Ravnembrdu! kjer je sin svoji materi vzel iz rok čašico te kisline vžil mali požirek in drugi dan po groznih bolečinah umrl. Vsaka zdravniška pomoč je bila zaman. V drugem slučaju je 32letni kamnosek R. R. v Mühlhausnu jako močan in krepak mož umrl v štirih dneh potem ko je neprevidno dodal premalo vode tej kislini in jo vžil. To so dokazi, ki dosti jasno govore proti nakupu te kisline. Da se dovoljuje tekočini s tako nevarnimi lastnostmi prodaja v prostem prometu, tega ni lahko razumeti, popolnoma nerazumljivo pa je kako, da se more prištevati po ob-stoječih zakonih to strupeno kislino vžit-ninskim sredstvom (Genussmittel)! Poslje-dice vžitka te tekočine se pri vseh sluča-jih smrtonosne, ker sežge notranje pri-zadete dele trupla, in nedvomljivo tedaj je kisina kislina kemični predukt, ki se mora prištevati strupom, kako se tudi v družih državah smatra takim, le pri nas mu je dovoljen prosti promet. Vinacet je pa ravno isto kakor kisina kislina, rabi se to ime le z namenom premotiti konsumente. Če objav-ljamo te vrste, storimo to le v interesu konsumentov, da jih opozorujemo na ne-varnosti te tekočine, katera že zdavnej bi ne smela priti v javni promet, ker je tudi ne-potrebna, saj imamo dosti domačega vinskega in spritkisa in to prav po ceni. Opozarjamo pa tudi vse v to poklicane oblasti, naj resno razmotrivajo je li dopustljiv prosti promet tako nevarnej tekočini, katera spada v vrsto kemičnih strupov, z dostav-kom da je skrajni čas v varstvo zdravja in življenja občinstva kaj storiti, da se omeji prosti promet te kisline na prodajo katero predpisujejo postave za različne strupe.

— Velika tatvina. V luščilnici riža v Trstu so prišli na sled velikanški tatvini. Iz te tovarne se je sčasoma odpeljalo mnogo vagonov riža. Škoda znaša nad 200.000 K. Tržaška policija je aretirala že več, v to tatinsko zadevo zapletenih oseb.

— Porotne obravnave. Včeraj pričela se je pri tukajšnjem deželnem sodišču tretja letošnja porotna sesija. Pri prvi obravnavi bil je 23 let stari kmetski fant France Za-krajšek iz Velikega Mlačvega obtožen hudodelstva uboja. Dne 17. junija slavili so v Berlanovi gostilni v Boštanski vasi po-roko posestnika Franceta Janežiča. Med svate prišlo je tudi nekoliko nepovabljenih fantov, med drugimi tudi France Zakrajšek. Svatje so pustili fante plesati; šele proti jutru, ko so hoteli z gostilničarjem račun narediti, rekla sta ženin Janežič in svat Martin Galič fantom, naj gredo domov. Drugi so res odšli, le Zakrajšek ni hotel zapustiti gostilne, vled česar je nastal med njim in Galičem prepir. Obtoženec je potegnil nož ter z njim sunil Galiča dvakrat v hrbet, jedenkrat pa v prsa. Posestnik Galič je vsled zadobljenih poškodb že čez par ur umrl. Zakrajšek je bil krivim spoznan ter v smislu obtožbe obsojen na pet let težke ječe, po-ostrene z jednim postom mesečno in trdim ležiščem v temni celici dne 18. junija vsa-kega kazenskega leta. — Pri drugi obrav-navi sedel je na zatožni klopi 39 let stari rudar Ivan Otrin iz Idrije, obtožen hudo delstva uboja. Binkoštni ponedeljek bilo je več rudarjev v Šinkovčevi krčmi v Idriji, med njimi tudi Anton Tratnik v knapovski obleki. Zaradi tega so ga tovariši „vlekli“ ter delali razne opazke, kar pa je Tratnika jezilo. Zlasti je Tratnika zbadal rudar Otrin, vsled česar ga je Tratnik z roko po ustih udaril. Rudar Ivan Otrin zgrabil je na to četrtlitrsko steklenico ter jo vrgel Antonu Tratniku v glavo. Tratniku pocedila se je kri po obrazu, vendar je še nekoliko časa sedel za mizo, potem pa ga je krčmar pe-ljal v podstřešje, kjer je ležal do srede, ne da bi bil kaj zavžil. V sredo odpravil se je k sodišču, kjer je napravil ovadbo; tudi v četrtek bil je za delo nesposoben, v petek pa je obležal ter sledeči torek umrl. Po izvidu izvedencev imel je Tratnik čelno kost strto ter v lobanjo vtisanjeno; vsled tega vneli so se mu možgani. Otrpnenje možgan pa je nastopilo vsled poškodb s steklenico. Obtoženec je dejanje sicer pri-znal, vendar pa izjavil, da ni imel namere Tratnika poškodovati, in da je vrgel stek-

lenico proti njemu, ne da bi bil kaj meril, le slučajno da ga je v glavo zadel. Otrin je bil le pregreška § 335. k. z. krivim spo-znan ter obsojen na šest mesecev zapora, poostrenega z jednim postom mesečno.

— Nagloma je umrl včeraj popoldne na južnem kolodvoru delavec Karl Grdič iz Zagorja na Hrvatskem. Pripeljal se je bil v družbi drugih delavcev z Zgornjega Avstrij-skega, in je bil namenjen domov. Ko je iz-stopil iz vlaka, mu je prišlo slabo, in pri izhodu se je zgrudil mrtev na tla. Ker je bil v obrazu črn, so nekateri že ugibali, če ni morda za kolero ali kugo umrl. Ta strah je prepočil policijski zdravnik dr. Illner, ka-teri je konstatoval, da je Grdič umrl za pljučno boleznijo. Mrtveca so prenesli v mrtvašnico pri sv. Krištofu in ga bodo ob-ducirali.

— Strah v Jakobijevi hiši. Nepopisen strah se je bil danes ponoči prijel stanov-nikov v Jakobijevi hiši na Starem trgu št. 4. Neka gospa je zasledila tatu v hiši, kateri je, zagledavši jo, zbežal in se nekje v hiši skril. Nobeden se ni upal iti za tatom. Od-pri so okna in klicali policijo na pomoč. In res kar najedenkrat so se pridrvili poli-caji pred hišo in jo obsedli, da bi jim tiček ne ušel. Tat je menda videl, kaj ga čaka in se je udal. Zlezal je iz svojega skrivališča in se je predstavil kot ljubček neke v hiši stanujoče dame, ki se je bil vtihotapil v hišo, in ga je bila neka gospa zasačila, ko je nesel črevljičke v rokah. Policija je mo-rala brez opravlja odti, ker ljubčka niso hoteli izpustiti, dokler se je hiša stražila.

— Sadje krađeje otroci na vrtovih ob Dolenjski cesti. Včeraj sta bili spet dve deklici zasačeni, ko sta kradli jabolka na vrtu Marije Plankar. Natresli sta vrečico jabolok in jih odnesli domov.

— Nadležen krošnjar. V Lekanovi kavarni na Sv. Jakoba trgu je prišel danes ponoči krošnjar T. B. in je silil goste, da bi igrali na številke. Bil je tako nadležen, da so mu postavili koš z blagom pred vrata in poklicali stražnika, da ga je od-stranil.

— Na Paichelnovem vrtu raste lepo in dobro sadje, ki ima zelo privlačno moč na razne paglavce. Včeraj se jih je bilo več priplazilo čez zid na vrt, a so bili prepodeni in jeden celo prijet. Stariši in učitelji naj bi otroke poučili, da je sadje krasti prepo-vedano.

— Ponesrečil je delavec v Činkel-novi tovarni, Josip Matevž. Ko je deval jermen na stroj, mu je prišla roka med vretena, in mu jo je zdrobilo. Bil je pre-peljan v deželno bolnico.

— Izgred provzročil je v Lokarjevi gostilni v Vegovih ulicah neki krojač. Po-miril ga je stražnik.

— Palec odtrgalo je včeraj ne Glin-cab 11letnemu dečku Adolfu Babiču. Hotel se je nekemu kolesarju od zadel na kolo vsesti, a je pri tem prišel z desno nogo mej napore in mu je odtrgalo palec.

— Tatvina. Delavcu Ivanu Vizarju na Strmi poti št. 11 je včeraj popoldne ukra-del nekdo iz kovčega desetak. Tatvino je opazil šele zvečer, ko je prišel domov in jo takoj naznanil policiji. Sumljiv je bil tatvine v isti hiši stanujoč delavec Franc Pindar, katerega je policija še ponoči pri-jela in zaprla. Pindar je znan tat in je tudi res ukradel desetak Vizarju, kar je tudi sam priznal.

— Pri streljanju ponesrečil je pred-včerajšnjim v Staničah fant Ivan Japelj. Pripeljali so ga ponoči v bolnico.

— Na tla podrla je danes dopoldne v sv. Florijana ulicah neka voznica Marijo Kristof iz Zatičine, katera je bila na glavi poškodovana.

— Izgubljena je bila minolo sredo na potu čez Mestni trg, Franciškanske ulice in po Dunajski cesti do „Slona“ zlata ve-rižica, takoiimenovana oficirska verižica z ametist-kamnom. Kdor je verižico našel naj jo proti primerni nagradi odda v ka-varni „pri Slonu“.

— Meteorol. mesečni pregled. Minoli mesec veliki arpan je bil srednje topel in ne preveč moker. — Opazovanja na toplo-meru dajo povprek v Celajevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 14.5°, ob dveh popoldne 22.9°, ob devetih zvečer 17.5°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 18.3°, za 0.4° pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 73.59mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 0.1mm pod normalom. — Mokrih dnij bilo

je 12, padavina znaša vsega skupaj 170.7mm. — Imed vetrov prevladoval je severo-vzhodni.

* Najboljša madjarska umetnika sta Hrvata Bukovac in Frangeš. Rimski „Tribuna“, ki je med najodličnejšimi ita-lijanskimi listi, piše namreč pod naslovom „L'Ungheria“ o madjarskih umetnikih na pariški razstavi ter hvali med vsemi naj-bolj Bukovca in Frangeša. Znano je, da je dobil Bukovac kot „madjaraki“ umetnik odlikovanje na pariški razstavi. Tako znajo Madjari hrvatske talente zlorabljati za lastno slavo!

* Knez črnogorski v nevarnosti. Ko je bival knez Nikola v italijanski luki Bari, je dobil za stražnika policijskega komisarja Veronica. Komisar je moral od daleč spreml-jati kneza povsod in skrbeti, da se mu kaj ne zgodi. Skrb za varstvo in velika odgovornost pa sta komisarju zmešala glavo. Ko je šel knez v luko na sprehod, je komisar nakrat zblaznel ter začel kričati, kazaje na kneza: „K meni, tri štirje možje! Vrzimo tega starca v morje!“ Knez je prebledel in potegnil meč. Množica pa je zgrabila blaznika in ga odvedla na policijo.

* Dobra misel monakovskega kneza. Monakovski knez je prišel do prav dobre ideje. Njegov paviljon v Parizu na Quai d'Orsay ga je veljal precej denarja in vendar ni nič kaj posebnega, ker ni mogel poka-zati kako posebnost iz svoje deželne kul-ture. Tedaj je šel le videl ta knez, da so vsi narodi razstavili v svojih palačah uprav ono, kar jim določa največ denarja. Takoj prime za pero in prosi francosko vlado, da mu da koncesijo za napravo javne igralnice v njegovem paviljonu. In če je tudi ponujal pol milijona, se niso mogli Francozi navdušiti za to ženijalno idejo in glavni vir monakovskega narod-nega bogastva ostane med „mirno borbo narodov“ ob Seine le „hors de concours.“

* Komedija. V rue de la Fédération za rue Suffren v Parizu se nahaja velikan-ski amfiteater, pred katerim je postavljeno prav slikovito število koč in barak. Okoli 250 oseb od vseh vetrov: Mahabelci, Ašanti, Sudanezi, Culukafri, Buri, Cowboyi, Texanci in Mehikanci predstavlja tukaj neko „špek-takel“-igro v petnajstih slikah: Flibustjerji v Transvaalu. Tu se vidi kapitena Bottomboy in Western kot umetna strelca, Bura Hox-borni, ki je še pred sedanjo vojno služil pod Joubertom in Cronjem, kočijaža Kar-ryja, ki je šest let vozil prezidenta Krügerja. To vse, bodisi pristno ali nepristno, jaha, strelja navkriž ob glasovih afrikanderske godbe — in ljudstvo ploška, se smeje ter veseli — ko se zaloigra, katere farco tukaj občudujejo, tam doli v Afriki resnično igra.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 4. septembra. Notranjepoli-tična kriza se je zasukala v toliko, da je nje težišče zopet pomaknjeno v mi-nistrski svet. Ta se bo moral sam od-ločiti glede sredstev, pri čemer pa ni pozabiti, da glede sredstev, ki pridejo v poštev, ni mej ministri soglasja. Kadar pojde Körber drugič k cesarju, mora priti ali s pozitivnimi predlogi ali pa z demisijo. Ministri so zdaj vsi na Dunaju, a ministrski svet še ni sklican. Sodi se, da se utegnejo ministri še najprej zjediniti na razpust poslanske zbornice. Priporočajo se sicer tudi še druga, dra-stičnejša sredstva, vendar ne verjame nihče, da bi se jih vlada lotila.

Dunaj 4. septembra. Posl. Högler je odložil svoj mandat.

Brno 4. septembra. „Lidove No-viny“ javljajo, da je izvrševalni odbor mladočeške stranke sklenil, da nima vzroka nasvetovati klubu poslancev premembo dosedanje taktike, ker vlada češkemu narodu ni dala zahtevanega zadoščenja.

Budimpešta 4. septembra. Poli-cija je prišla na sled nekaki anarhi-stični zaroti zoper bolgarskega kneza Ferdinanda.

London 4. septembra. Buri ob-legajo Ladybrand. Angleška posadka hoče vsa živila sežgati, da ne pridejo Burom v roke. Položaj je kritičen vendar je pomoč Angležem že na potu.

London 4. septembra. Buri so 31. avgusta poskusili razstreliti vodo- vod v Johannesburgu, pa so bili pre- gnani.

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v (9-36)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:
Dne 29. avgusta: Marija Vodnik, kajzar- jeva hči, 14 let, otrpnenje srca. — Marija Pevc, dninarica, 71 let, goba.
Dne 31. avgusta: Josip Krašnja, dninar, 48 let, jetika. — Alojzij Kropf, delavec, 30 let, jetika. — Josip Purkart, delavec, 34 let, vročnica.
Dne 1. septembra: Ursula Stupica, delavka, 37 let, jetika.
V otroški bolnici:
Dne 3. septembra: Ana Kreč, krojačeva hči, 1 leto, jetika.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 3062 m. Srednji srčni tlak 756.0 mm.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temperat- ura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 ur
3.	9. zvečer	741.4	13.5	sl. zahod	pol. oblak.	111 mm.
4.	7. zjutraj	743.6	10.0	sl. svzhod	megla	
5.	2. popol.	742.2	18.4	sl. vzhod	pol. oblak.	

Srednja včerajšnja temperatura 16.8°, nor- male: 16.6°.

Dunajska borza

dne 4. septembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97.60
Skupni državni dolg v srebru	97.20
Avstrijska zlata renta	116.80
Avstrijska krona renta 4%	97.90
Ogrska zlata renta 4%	115.10
Ogrska krona renta 4%	90.85
Avstro-ogrski bančni delnice	1702. —
Kreditne delnice	664. —
London vista	242. —
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118.10
80 mark	23.64
50 frankov	19.28
Italijanski bankovci	90.40
C. kr. cekini	11.38

Dva ali trije dijaki

iz boljših hiš sprejmejo se v stanovanje in hrano. Strogo nadzorstvo. (1762-2)
Več pove iz prijaznosti Felix Toman Resljeva cesta št. 26.

Firm. 98/00 Einz. I. 151

Firma-Eintragung

In das hiergerichtliche Landesregister für Einzelfirmen wurde eingetragen die Firma „Erste Unterkrainer-Bierbrauerei des Otto Ferles in Gottschee“. Der Firmeninhaber Otto Ferles wird zeich- nen: (1786)

„Otto Ferles“

K. k. Kreisgericht Rudolfswert

Abth. III., am 27. August 1900.

(Vpis firme. V tuzodni trg. register za po- samne firme se je vpisala firma: „Erste Unter- krainer-Bierbrauerei des Otto Ferles in Gottschee“ (prva dolenska pivovarna Otona Ferles-a v Ko- čevju). Imejatelj firme Oton Ferles bode podpi- soval: „Otto Ferles“. — C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu, oddel. III., dne 27. avgusta 1900.)

Pričetek šole na mestnih ljudskih šolah.

Na mestnih ljudskih šolah v Ljubljani in sicer:
Na I. in II. mestni deški 5 razrednici, na mestni nemški deški 5 razrednici, na mestni deški 8 razrednici, na vnanjih deških šolah pri ss. Uršulinkah, na mestni nemški deški 6 razrednici in mestni 2 razrednici na Barji začne se šolsko leto 1900/1901.

v torek, dne 18. septembra t. l.

s klicanjem sv. Duha.
Za vpisavanje bivših in sprejemanje novih učencev in učenk je določen 17. september t. l.

Vpisavalo in sprejemalo se bode: za I. mestno deško 5 razrednico v šolskem poslopji v Komenskega ulicah; za drugo mestno deško 5 razrednico v šolskem poslopji na Cojzovi cesti; za mestno deško nemško 5 razrednico v šolskem poslopji na Erjavčevi cesti; za vnanje deške šole pri ss. Uršulinkah v uršulinskem samostanu; za mestno nemško deško 6 razrednico v šolskem poslopji na Erjavčevi cesti; za mestno de- kliško 8 razrednico v šolskem poslopji na Erjavčevi cesti, in za mestno 2 razrednico na Barji v šolskem poslopji na Karolinski zemlji.

Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani smejo se sprejemati v mestne šole le z do- voljenjem c. kr. mestnega šolskega sveta. (1781-1)

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

dne 30. avgusta 1900.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga dož. Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inmost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Lince, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inmost, čez Klein-Reifling v Lince, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregence, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Lince, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 m. zve- čer obojni vlak v Jesenice. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — Proga v Novomestu in v Kočevju. Obojni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m. zjutraj obojni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inmosta, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Fran- zensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj obojni vlak iz Jesenice. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne obojni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Ma- rijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Pon- tabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne obojni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Fran- zensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer obojni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Bu- dejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnart-Kropo. — Proga iz Novoga mesta in Kočevja. Obojni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — Od- hod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Lju- bljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob ne- deljah in praznikih. (1305)

Firm. 99/00 Einz. I. 30

Kundmachung.

Vom k. k. Kreisgerichte Rudolfswert wird bekannt gegeben, dass im Handelsregister für Ein- zelfirmen die Löschung der Firma:

„Adolf Pauser,

Spezereihandlung in Rudolfswert“ vollzogen worden ist.

K. k. Kreisgericht Rudolfswert

Abth. III., am 31. August 1900.

(Razglas. C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu, naznanja, da se je v trgov. registru za posamne firme izvršil izbris firme: „Adolf Pauser, specerijska trgovina v Novem mestu“. — C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu, oddelek III., dne 31. avgusta 1900. (1785)

Hiša na prodaj

je v Ljubljani, v Kurji vasi, na dolenski cesti.

V hiši so 4 sobe za gostilno priprave, dalje ima 2 kleti, 2 hleva, 3 svinjake, ke- glišče in vrt, 18 delov močvirja in 6 ora- lov hriba. Cenjeno je posestvo na 16 500 glđ. Kdor želi kupiti, naj pride na dražbo v Krizankah 10. dne septembra 1900 ob 9. uri zjutraj. (1784-1)

Hiša z vrtom

na Selu št. 13 pri Ljubljani se prodaja.

Cena se izve pri Janezu Židanu na Selu št. 8. (1743-3)

Komí

vešč slovenskega in nemškega jezika v go- voru in pisavi, dobro izurjen v manufak- turni in specerijski stroki, 24 let star, sedaj vodja filijalke, želi službo premeniti. — Nastop 1. ali 15. oktobra.

Ponudbe pod šifro „J. K. 1000“ na upravnishvo „Slov. Naroda“. (1748-3)

Firm. 242 Einz. I. 244/1

Bekanntmachung.

Bei dem k. k. Landes- als Handelsgerichte Laibach wurde bei der im Register für Einzelfir- men eingetragene Firma:

„Još. Bruss“

zum Betriebe einer Krämerei und Specereihand- lung in Unterloitsch auf Grund des Über- gabs- und Übernahmungsvertrages vom 18. Juni 1899.

a) Die Löschung des bisherigen Firma-In- habers Josef Bruss, und
b) die Eintragung der nunmehrigen Firma- Inhaberin Johanna verw. Marguč, geb. Bruss, Handelsfrau in Unterloitsch No. 11 mit Ausdeh- nung des Betriebes auch auf Gemischtwaren- handel vollzogen.

K. k. Landes- als Handelsgericht Laibach,

Abth. III., am 30. August 1900.

(Razglas. Pri c. kr. dež. kot trg. sodišču v Ljubljani se je pri tvrdki, vpisani v register za posamne tvrdke „Jos. Bruss, kramariji in špece- rijski trgovini v Spod. Logatecu na podlagi od- dajnega in prevzemalnega sklepa od 18. junija 1899 a) izbrisal dosedanja imejatelj tvrdke Jožef Bruss b) vpisala sedanja imejateljica tvrdke Ivana vdova Marguč, roj. Bruss, trgovka v Spod. Lo- gatecu št. 11 s tem razširjenjem, da se bode pro- dajalo tudi mešano blago. — C. kr. dež. kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 30. avgusta 1900. leta.) (1777)

Št. 723.

Pričetek tečaja.

Prvi mestni slovenski otroški vrtec v Komenskega ulicah in drugi mestni slovenski otroški vrtec v Cerkvenih ulicah se letos otvorita

v sredo, dne 19. septembra

s sv. mašo, katera bode za I. otroški vrtec v farni cerkvi pri sv. Petru, za II. otroški vrtec v farni cerkvi v Trnovem ob polosmih zjutraj.

Vpisovali se bodo otroci v ponedeljek, dne 17. in v torek, dne 18. septembra t. l. od devetih do dvanajstih dopoldne in od treh do petih popoldne, za vsaki otroški vrtec v dotičnih šolskih prostorih, in sicer v Komenskega ulicah št. 12 (I. nadstropje) in v Cerkvenih ulicah št. 21.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani

dne 30. avgusta 1900.

(1782-1)

Zarad napredovane sezone se prodaja

poletno modno blago

po globoko znižanih cenah; mej tem je:

2000 met. volnenega blaga met. od 20 kr. naprej
3000 „ pralnega „ I. kval. „ „ 20 „ „
2000 „ foulardina (podšiv za suknje) „ „ 9 „ „

kakor tudi okolu

100 komadov svilnatih bluz najnovejše fačone à 4 glđ. 50 kr.
2000 metrov ostankov se odda po ceni.

Za garancijo, da to ni kako sleparstvo, je vsakomur prosto, da neugajajoče vrne.

Z velespoštovanjem

Konrad Schumi & Comp.

(1710-4)

„Pri novi tovarni“

V Ljubljani, Dunajska cesta št. 6.

Zaloga zlatine in srebrnih in pravih švicarskih ur.

Podpisani priporočam slav. občinstvu svojo veliko zalogo koles, posebno občeznana prava

Styria kolesa

s patentiranim krogličnem tečajem, najboljši in najsolidnejši sistem v l. 1900, jako trpežna in lahko tekoča.

Vsi modeli so enotno zboljšani in poleg tega so jako znižane cene.

Pripomniti moram, da imam v zalogi edino le modele 1900, kajti vse prejšnje razprodal sem v jeseni pod svojo ceno, samo da mi bode moč v sedanji sezoni le z letošnjimi modeli slavnemu občinstvu vstrezati.

Spoštovanjem

Filiala v Kamniku: Janko Pohlin.

Franc Čuden, na Velikem trgu nasproti rotovža.

Zaloga šivilnih strojev.

Zakupni razglas.

zaradi zagotovljenja kruha in ovsa za leto 1901.

Zakupna obravnava bode					Za nastopne približne preskrbovalne potrebščine posadkinih čet, zavodov in deželno-brambenih odelkov			Približna tekoča letna potrebščina znaša za čas od 1. januarja 1901 do 31. dec. 1901		Specijalni pogoji	
dne	v preskrbovalnem magacinu	za zakupno postajo	s konkurenčnimi kraji	za čas		na dan			kruha		ovsa
				od	do	kruha	ovsa				
						à	à	à			
						840	840	4200			
				gramov porcij			porcij	meter. centov			
5. oktobra 1900	Gradec	Ljubno	—	1	1	217	—	—	78120	—	Staviti se morejo tudi ponudbe na izdelovanje kruha iz erarične moke. Prevzemniki za oddajanje kruha, oziroma peke iz erarične moke, mogó dobiti v Celji erarično pekarijo za dobo pogodbe v zakup proti plačilu mesečne najemščine 22 K in proti temu, da napravijo manjše poprave objekta iz lastnega in ga zavarujejo proti ognju. Ta zakupna prepustitev pa se mora izrecno pogoditi z dodatkom najemščine v ponudbi, ako se isto želi. Za postajo Gradiška se mora izdelavati kruh v mesecih junij do inclusive septembra 1901 na polovico iz pšenične na polovico pa iz ržene moke, v ostalih mesecih iz $\frac{1}{3}$ pšenične in $\frac{2}{3}$ ržene moke in je dodati na vsak q moke 140 gr kumina. Lastna ali v najem vzeta zalagališča zakupnikov ne smejo biti od vojaških prebivališč oddaljena nad 1-9 km; v nasprotnem slučaju morajo zakupniki poskrbeti brezplačno prepe-ljavo kruha in ovsa.
		Šmarje	—			16	—	—	5760	—	
		Judenburg	—			352	—	—	126720	—	
		Bruck ob M.	—			350	—	—	126000	—	
10. oktobra 1900	Maribor Magdalensko predmestje, Eisenstrasse 16	Ptuj	—	1	1	340	—	—	124100	—	
		Celje	—			370	—	—	135050	—	
		Slov. Bistrica	—			100	—	143	36500	2200	
		Strass	—			45	—	—	16425	—	
5. okt. 1900	Gorica via Mercato št. 1	Gradiška	—	1	1	31	—	—	35111	—	
12. oktobra 1900	Celovec	Št. Vid ob G.	—			—	8	151	—	2340	
		Trbiž	—			350	—	—	127750	—	
		Malborget	—			75	—	—	27375	—	
		Predil okop, Predilsko sedlo	—			17	—	—	6205	—	
		Jezernica okop, pri Rajbelskem jezeru	—			18	—	—	6570	—	
		Bovec (Bovska kluža)	—			17	—	—	6205	—	
		Wolfsberg	—			155	8	152	56575	2355	

Opazka: Razven poprej navedenih oskrbnih potrebščin in potrebščine za četna koncentrovanja v zakupni postaji z morebitno 25% večjo potrebščino mora zakupnik preskrbeti potrebščino za k vojaškim vajam poklicane dopustnike, rezervnike, nadomestne rezervnike in deželne brambovce po aktualnih pogodbenih cenah, dalje moko, sol, drva in pekovske potrebščine povodom vsakoletnih vaj vojaških pekov.

Potrebščina za prehode ima se ponuditi po točki IV. zvezka pogojev

Splošni pogoji.

1.) Pri teh javnih dobavnih obravnavah se bode oziralo samo na pismene ponudbe. Narejene morajo biti po priloženem formularju in imeti kolek za 1 krono za polo. Zapečateni ponudbe imajo **zgoraj omenjene obravnavne dni vsaj do 10. ure dopoldne** doiti pri dotičnih c. in kr. vojaških oskrbovalnih magacinih (točka XVII. zvezka pogojev); na poznejše ali v brzojavni obliki došle ponudbe se ne bode oziralo. Ko bi se v kaki ponudbi cenina postavka v številkah in pismenih ne ujemala, velja postavka v pismenih za pravi. Vsakej popravi v ponudbi pridejati ima ponudnik svoj podpis.

2.) Za obravnavo veljajo določila zvezka pogojev z dne 31. avgusta 1900, ki je pri vsakem gori imenovanih vojaških oskrbovalnih skladišč v dveh istopisih uradno izgotovljen in vsaki dan istotam ob navadnih uradnih urah na vpogled. **Vsak ponudnik zavezan je držati se pogojev, ki so obseženi v tem zvezku, že s tem, da stavi ponudbo.** Jednako glaseči tiskani pogoji so na vpogled tudi pri korni intenciji, pri drugih vojaških oskrbovalnih skladiščih, potem pri političnih okrajnih

oblastvih in deželnih kmetijskih družbah kornega področja. Takí zvezki pogojev dobe se proti plačilu 8 h. od tiskane pole pri vseh c. in kr. vojaških preskrbovalnih skladiščih, **na zahtevanje se pošiljajo tudi po pošti.**

3.) Vsak ponudnik, izvzemši podjetnike, v pogodbeni zvezanosti stoječe, popolnem preverjene in obravnavni komisiji znane kot zmožne in zaupne, ima ne ozi-raje se na njegovo kavejio o zmožnosti in zadostnem premoženju za prevzete navedenega podjetja dobiti soliditetno in zmožnostno spričevalo in sicer, če ima protokolovano firmo, od trgovske in obrtne zbornice, sicer pa od pristojnega političnega oblastva prve instance, katero spričevalo ne sme biti nad 2 meseca staro in ima na prošnjo podjetnika pri trgovske in obrtne zbornici, oziroma političnem oblastvu vsaj v dan pred obravnavo doiti dotičnemu c. in kr. vojaškemu preskrbovalnemu magacinu. Posledice kake morebitne zamude zadevajo vsekako le podjetnika.

4.) Vsak ponudnik, ki nima pravice do oproščenja, mora zagotoviti svojo ponudbo s 5% varščino od vrednosti vse za oddajo določene množine. Varščina se ne

sme pridejati ponudbi, temveč se mora s ponudbo v posebnem kuvertu tako odposlati, da varščino v to poklicano vojaško preskrbovalno skladišče lahko prevzame, ne da bi odprlo zapečateni ponudbo. Varščini je pridejati tudi njena specifikacija, ravno tako se mora varščina v ponudbi specifikovati. Občine so ulaganja varščine in kavecije vsekakor oproščene in se kakor tudi kmetijske družbe in producenti posebno opozarjajo na predstojajoče razpisano zakupno preskrbovanje vojaških potrebščin; isti uživajo pri enakih ponudbah glede kvalitete in cene prednost nasproti drugim podjetnikom; vendar morajo prvotni producenti svojim ponudbam priložiti spričevala, v kojih je potrjeno, da so zares producenti in da je vsa ponudena količina njihov proizvod. Producentom se more oproščeno ulaganja varščine in kavecije dovoliti le za predmete, katere sami proizvajajo; izjaviti pa morajo v ponudbah, da za izpolnjenje prevzetih zavezanih jamčijo s svojim premoženjem. Na ponudbe, v katerih se izgovarja ponižanje kavecije, ki se ima po predpisih uložiti, se ne bode oziralo.

5.) Skupne ponudbe, to je ponudbe v katerih se izgovarja, da se prevzame oskrbovanje kakšnega predmeta na postaji le, če se hkratu dobi oddaja jednega ali več drugih predmetov, dopuščajo se le za predmeta kruh in krma v postajah, kjer se potrebuje krme le za deset konj.

6.) Oddajati imajo se predmeti v dotičnih postajah neposredno onim, kateri jih imajo pravico dobivati ter ne smejo biti skladišča zakupnikov od vojaških prebivališč oddaljena nad 1-9 km; v nasprotnem slučaju morajo zakupniki poskrbeti brezplačno prepeljavo kruha ali ovsa. Za prevažanje predmetov v konkurenčne kraje, mora se v smislu točke XVII. zvezka pogojev staviti posebno ponudbo, ker sicer bi se smatralo, da je prevažanje obseženo že v ponujanih cenah. Pri enakih ponudbah za prevažanje ima ponudba onega, ki je dobil zakup, prednost.

7.) Ponudniki se odreko, da ne zahtevajo, da bi se vojna uprava glede izjave o vzprejetju ponudbe morala držati v § 862. občnega državlanskega zakonika, potem

v članih 318 in 319 avstrijskega trgovskega zakona določenih obrokov, v katerih se je izjaviti, če se vzprejme ponudba.

8.) Oddaja kruha in ovsa ima se praviloma vršiti od 5 do 5 dni. Če krajevne razmere in interes čete brez večjih stroškov za vojaški erar dopuščajo, morejo se razpisani dobavni obroki za oves raztegniti na 10 do 15 dni.

9.) Kruh oddajati morajo načeloma peki. Kruh se ima izdelovati iz ržene moke v štrucih po 2 porcijah po 1400 gramov. Principijelno je staviti ponudbe na arendovanje kruha; vzprejemale se bodo pa tudi ponudbe civilnih pekov za izdelovanje kruha iz erarične moke; v zadnjem slučaju se morajo ponudbe glasiti na plačilo za peko od metrskega centa popečene moke všteti soli, drva in svečavo. Tudi je podjetnik zavezan, moko za peko na svoje stroške od železnice dati odpeljati in istotako prazne vreče vračati na železnico, izvzemši slučaj, če v ponudbi izrečno pravi, da tega ne more prevzeti.

10.) Cene za zakup staviti se imajo doštevši užitnino in druge davščine; od porcije kruha à 840 g in od porcije ovsa à 4200 g.

11.) Zakupniki so izključeni od olajšav železniškega vojaškega tarifa.

12.) Vojaška uprava pridržuje si pravico, da sme oddati kake morebitne razpoložljive zaloge mej pogodbeno dobo.

13.) Moštva vojaške oskrbovalne opravke ni moči dajati zakupniku v pomoč, dokler ne izide drugačna določba.

14.) Vsak ponudnik ima v svoji ponudbi izrečno izjaviti, da se podvrže določbam za to obravnavo pripravljenega zvezka pogojev z dne 31. avgusta 1900. Ponudbe, ki obsegajo krajšo nego 14dnevno zavezanost, se ne bodo mogle vpoštrevati.

V Gradci, dne 31. avgusta 1900.

C. in kr. intendancija 3. voja.

Ponudbeni formular.

1 krono
kolek

Jaz podpisane izjavljam s tem vsled razglasa št. 6669 Gradec z dne 31. avgusta 1900, da hočem oddajati zakupnim potom za zakupno postajo s konkurenčnimi kraji
porcijo kruha à 840 gr po h. reci:
» ovsa à 4200 gr po h. reci:
za čas od 1. januarja, do konca decembra 1901, preskrbovanje po točkah zvezka pogojev preskrbovati in za to ponudbo jamčiti s priloženo varščino K h. obstoječo iz
Nadalje se zavežujem, če dobim zakup, vsaj v 14 dneh po uradni objavi dopolniti varščino v 10odstotno kavecijo in dajem vojaški upravi pravico, ko bi to opustil, da samo to dopolnitev izvede s pridrževanjem zakupnega zaslužka.
V ostalem se podvržem razen pogojev naznanjenih v razglasu tudi pogojem, ki se nahajajo v zvezku pogojev z dne 31. avgusta 1900, napravljenem za razpisano razpravo. (Eventuelno.) Glasom priloženega odloka v se bode moje solidnostno in zmožnostno spričevalo neposredno odposlalo vojaškemu preskrbovalnemu magacinu.
I., dne 1900.

I. I. stanujoč v I.

Formular za kuvert ponudbe.

C. in kr.

vojaškemu preskrbovalnemu magacinu

Ponudba vsled razglasa
št. 6669 za nakupno ob-
ravnavo z dne

I.

Založena 1847.

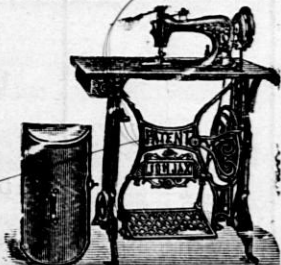
Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani

Zaloga in pisarna. Turjaški trg št. 7
Tovarna s stroji: Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne
sobe, oprave za salone, žimnate mo-
droce, modroce na peresih, otroške
vozičke, zastore, preproge itd.

Moderce

najnovije facone,
najboljši izdelek

priporoča 36

Alojzij Persch

Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg št. 11.

Zaloga vsakovrstnih
klobukov in čepic
perila, kravat itd.

po najnižjih cenah.

Ivan Jax

Ljubljana, Dunajska cesta 13.

Tovarniška zaloga
šivalnih strojev
in velocipedov.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne
uradniške uniforme

In poverjeni zalagatelj ces. kr. unif.
blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za
izdelovanje civilnih oblek in nepre-
močljivih havelokov po najnovejši fa-
coni in najpovoljnejših cenah. Angle-
ško, francosko in tuzemsko robo ima
na skladišču.

Gospodom uradnikom se pripo-
roča za izdelovanje vsakovrstnih uni-
form ter preskrbuje vse zraven spa-
dajoče predmete, kakor: sablje, meče,
klobuke itd., gospodom c. kr. justič-
nim uradnikom pa za izdelavanje
talarjev in baretov.

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo naj-
večjo zalogo vseh
vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz
tule, jekla in nikla,
kakor tudi stenskih
ur, budilk in salon-
skih ur, vse samo
dobro do najtinejše
kvalitete po nizkih
cenah.

Novosti
v žepnih in sten-
skih urah so vedno
v zalogi.

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lov-
skih in potnih daljno-
gledov, kakor tudi vseh
optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila
in vnanja naročila točno in ceno.

Pri nakupovanju
suknenega in manu-
fakturnega blaga
se opozarja na trdko

HUGO IHL

v Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga

suknenih ostankov.